

بررسی روایی و پایایی آزمون پیشنهادی پس(PASS) در ارزیابی مراقبت از خود بیماران پارکینسون (مقاله پژوهشی)

۱- قربان تقی زاده ۲- علیرضا شمس الدینی ۳- حسین کریمی ۴- ثریا رحیمزاده رهبر

چکیده:

هدف: بیماری پارکینسون یک بیماری پیشوونده می باشد که تلاش در جهت حفظ استقلال در انجام فعالیتهای روزمره زندگی و مهارت‌های مراقبت از خود تا حد امکان، برای این بیماران بعنوان مهمترین مستله در نظر گرفته می شود. آزمون مهارت‌های مراقبت از خود(PASS) از سه بخش فعالیتهای روزمره زندگی (A.D.L)، کاربرد ابزار در فعالیتهای روزمره زندگی((I.A.D.L) و تحرک عملکردی در زندگی روزمره(Mobility) تشکیل شده است. روایی و پایایی این آزمون تنها در طیف بسیار محدودی از ناتوانی‌ها مورد مطالعه قرار گرفته است و بر روی بیماران پارکینسون اصلًا انجام نشده است. هدف از انجام این مطالعه، بررسی روایی و پایایی آزمون مهارت‌های مراقبت از خود(PASS) در بیماران پارکینسون می باشد. روش بررسی: آزمون PASS جهت تعیین روایی در ابتدا ترجمه شد، آزمون به همراه پرسشنامه تدوین شده جهت این کار در اختیار ۵ نفر کارشناس که همگی عضو هیات علمی کاردemanی بودند قرار گرفت. جهت تعیین پایایی نیز از مراکز توانبخشی ۵ منطقه جغرافیایی شهر تهران به تعداد ۵۰ نمونه در رده‌های سنی ۴۵ تا ۸۵ سالگی بصورت موارد در دسترس انتخاب گردید. پس از آن آزمون موردنظر با استفاده از دستورالعمل PASS در دو مرحله از نظر استقلال، ایمنی و نتیجه بررسی گردید. یافته‌ها: توافق میان نظر کارشناسان در خصوص روایی آزمون PASS برای بیماران پارکینسون از نظر استقلال ($5/83$)، ایمنی ($5/44$) و نتیجه ($2/45$) و نتیجه ($2/45$) با اطمینان بیش از ۹۵٪ وجود داشت. همچنین همبستگی آزمون-بازآزمون تست مهارت‌های مراقبت از خود(PASS) برای بیماران پارکینسون از نظر استقلال با ضریب همبستگی $=0/93$ ، ایمنی با ضریب همبستگی $=0/91$ و نتیجه با ضریب همبستگی $=0/91$. در سطح ($0/01$) ($p=0/01$) معنی دار بود که نشان دهنده پایایی بالای این آزمون است. نتیجه گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد که این آزمون برای بیماران پارکینسون از پایایی و روایی بالایی برخوردار است. این یافته‌ها از این نظر قابل انتظار بود که در این بیماران آزمون عملکردی چندان تغییراتی نداشته و ماده‌های آزمون متناسب با اهداف درمانی بودند و آشناخی کافی آزمودنی ها با مهارت‌های مربوطه و مرحله‌بندی در نمره‌دهی استاندارد آزمون نیز نشان دهنده پایایی و روایی قابل قبول آزمون بودند. بنابراین در کل می توان نتیجه گرفت که این ارزیابی می تواند بعنوان ابزاری مناسب در اختیار متخصصان قرار بگیرد.

کلید واژه‌ها : مهارت‌های مراقبت از خود، آزمون PASS، روایی، پایایی، پارکینسون

استقلال در فعالیتهای روزمره زندگی و مهارت‌های مراقبت از خود میباشد(۱). تمام درمانها و بخصوص توانبخشی این بیماران وقتی نتیجه بخش خواهد بود که، بیمار بتواند از توانایی های خود در مهارت‌های مراقبت از خود که شامل انجام فعالیتهای روزمره زندگی(A.D.L)^۱، کاربرد ابزار در فعالیتهای روزمره زندگی(I.A.D.L)^۲ و تحرک عملکردی(MOB)^۳ در زندگی روزمره بوده، به نحو مطلوبی استفاده کرده و استقلال یابد(۲,۳). بنابراین ارزیابی به موقع و جامع این ۱- Activities of Daily Living
2- Instrumental Activities of Daily Living
3-Mobility

مقدمه

بیماری پارکینسون یک بیماری پیشوونده بوده که در سینین بزرگسالی شروع و در میانگین سنی ۵۵-۶۰ سال بیشترین شیوع را دارد. طی مراحل اولیه بیماری، سرویس های کاردemanی باید یک برنامه تمرینی روزانه مدام فراهم کنند. کاردemanی اغلب در مراحل میانی و نهایی بیماری ضرورت دارد. ارزیابی شامل مشخص کردن مشکلات عملکردی مربوط به کاهش تحرک، مسائل امنیتی و بلع، عدم هماهنگی حرکتی، سفتی و کند شدن حرکت و بخصوص

- ۱- کارشناس ارشد کاردemanی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده توانبخشی، گروه کاردemanی
- ۲- کارشناس ارشد کاردemanی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله(عج)، دانشکده پزشکی، گروه طب فیزیکی و توانبخشی (نویسنده مسئول)
- آدرس: تهران- میدان ونک- خیابان ملاصدرا- بیمارستان بقیه الله(عج)- طبقه یازدهم شرقی- دانشکده پزشکی
- تلفن تماس: ۸۸۰۵۶۷۱۷ ، فاکس: ۸۸۰۵۵۷۵۲
- پست الکترونیک: alirezaot@yahoo.com
- ۳- دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده توانبخشی، گروه فیزیوتراپی
- ۴- کارشناس ارشد کاردemanی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده توانبخشی، گروه کاردemanی

در این تحقیق این معیار با معیار FIM مقایسه شده است که بر روی ۳۰ بیمار انجام شده است. نمرات پس از یک هفته بعد از پذیرش و از آن پس هر ماه در بیمارستان ثبت می شد. میانگین تمام نمرات معیار ۸/FIM با انحراف معیار ۲۳ بود. یک همبستگی مثبت مابین دو معیار($P<0.01$) و($=0.2/85$) مشاهده گردید(۴). ولی هر یک از روشها به نوعی دچار کاستی بوده‌اند. برخی از روش‌های ارزیابی محدود به یک یا چند نوع خاص از بیماریها بوده‌اند(۴،۵). برخی دیگر به جنبه‌های محدودی از مهارت‌های مراقبت از خود پرداخته‌اند(۷)، گروهی دیگر نیز صرفاً به جنبه ایمنی، مهارت‌های مراقبت از خود توجه نمودند(۸) و یا جمعیت خاصی را مورد ارزیابی قرار داده‌اند(۹). آزمون ارزیابی عملکردی مهارت‌های مراقبت از خود(PASS)^۵، اولاً جنبه‌های مختلفی از مهارت‌های مراقبت از خود را ارزیابی می‌کند ثانیاً طیف وسیعی از بیماریها را مورد بررسی قرار می‌دهد. هدف از این ارزیابی پی بردن به استقلال و یا وابستگی کامل، اطمینان و امنیت وسایل مورد استفاده و نحوه استفاده از این وسایل در این بیماران می‌باشد.

در تحقیقی که توسط Rogers و Holm جهت بررسی روایی و پایابی آزمون PASS (ویژگی‌های سایکومتریک) بر روی بیماران آرتربیتی، بیماران قلبی عروقی، بیماران دمانتسی، بیماران افسرد و همچنین افراد سالم انجام شده است پایابی در بعد استقلال ۹۳٪، در بعد ایمنی ۸۹٪ و در بعد نتیجه ۸۳٪ ذکر شده است. همچنین روایی این آزمون از خوب به بالا گزارش شده است(۲،۳).

اهداف ویژه این مطالعه عبارتند از: تعیین روایی و پایابی آزمون PASS در ارزیابی مهارت‌های مراقبت از خود(A.D.L) I.A.D.L، و تحرک عملکردی در بیماران پارکینسون، تا از این طریق بتوان یک معیار اندازه گیری استاندارد را در مورد ارزیابی سطح عملکردی مهارت‌های مراقبت از خود، تدوین برنامه توانبخشی و نیز تعیین میزان پیشرفت بیماران طی برنامه توانبخشی در اختیار کارشناسان توانبخشی قرار داد.

بیماران در زمینه مهارت‌های مراقبت از خود، برای تدوین برنامه توانبخشی و تعیین نتیجه توانبخشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد(۴).

تا کنون محققان روش‌های مختلفی را برای ارزیابی مهارت‌های مراقبت از خود پیشنهاد نموده‌اند در سال ۱۹۸۱ دکتر Harvey از بیمارستان Marianjoy برای کمک به تنظیم اهداف برای توانبخشی بیماران بزرگسال و ارزیابی PECS پیشرفت آنها سیستم ارزیابی مشاهده ای بیمار Self-care مطرح کرد. که شامل ۷۹ آیتم بوده و تنها ۸ آیتم آن بطور مستقیم به Self-care مرتبط بود. هر موضوع از شماره ۱ تا ۷ امتیاز بندی می‌شود که عدد یک وابستگی کامل و عدد ۷ استقلال کامل را بیان می‌کند. مدت زمان لازم برای انجام و تکمیل این سیستم ارزیابی، گزارش نشده است. اعتبار بر حسب مشاهده بین ۰/۶۸ تا ۰/۸ متغیر بوده در حالی که، اعتبار test-retest ۹،۴٪ است(۹). در سال ۱۹۶۳ katz آزمونی را بر اساس رشد آنتوژنیکی مهارت‌های مراقبت از خود پیشنهاد کرد این آزمون ۶ عملکرد را مورد بررسی قرار می‌دهد که عبارتند از: غذا خوردن، کنترل ادرار، انتقال و جابجایی، توالی رفتن، لباس پوشیدن و حمام کردن می‌باشد. این مقیاس دارای سه نمره (استقلال، نیاز به کمک و وابستگی کامل) می‌باشد. روایی این آزمون نسبتاً پایین است و همچنین وابسته به مدت زمان بستری شدن بیمار در بیمارستان، وضعیت زندگی و زمان ترخیص شدن وی از بیمارستان می‌باشد. و در ضمن نمی‌تواند جزئیات طرح درمان را مشخص و مورد بررسی قرار دهد(۴). در سال ۱۹۹۷ Catz و همکارانش روش ارزیابی SCIM را به عنوان یک معیار ارزیابی عملکردی از ناتوانی بیماران بويژه بیماران ضایعه نخاعی تترالژری^۳ و پاراپلژری^۴ که به تغییرات بسیار حساس بودند را طرح نمودند. این معیار شامل عملکردهای در حوزه های Self-Care (با امتیازبندی از صفر تا ۲۰)، کنترل ادرار، اسفنکتر، توانایی های تنفسی (با امتیازبندی از صفر تا ۴۰) و تحرک(با امتیازبندی از صفر تا ۴۰) می‌باشد دامنه نهایی نمرات از صفر تا ۱۰۰ است.

- 1 - Patient Evaluations Conference System
- 2- Cord Independence Measure the Spinal
- 3- Tetraplegia
- 4 - Paraplegia

حمام کردن و راه رفتن در فضای بسته. سه مربوط Task به مراقبت شخصی و فعالیتهای روزمره زندگی (A.D.L) بوده که شامل: بهداشت دهان، ناخن گرفتن، لباس پوشیدن و در آوردن آن می باشد. شانزده Task باقیمانده مربوط به کاربرد ابزار در فعالیتهای روزمره زندگی (I.A.D.L) هستند که شامل: پرداخت صورتحساب یا چک، بررسی صورت حساب های چکی، پست کردن، انجام کارهای سنگین خانه (خم شدن، بلند کردن جسام و حمل کردن)، استفاده از تلفن، کنترل داروهای مصرفی، تعویض ملحفه تختخواب، کسب اطلاعات ضروری از رسانه ها (شنوایی و بینایی)، تعمیرات کوچک خانه، جارو کردن، آگاهی از محیط اطراف (ایمنی در منزل)، غذا پختن در فر و روی گاز، استفاده از وسایل تیز و نظافت بعد از آماده سازی غذا می باشد. که مطابق دستورالعمل های مطرح شده در تست، ارزیابی و نمره دهی شدند. در این مطالعه با مراجعه به مراکز توانبخشی شهر تهران از اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۳ تا خرداد سال ۱۳۸۴، تعداد ۵۰ بیمار به روش نمونه گیری غیراحتمالی ساده برای بررسی پایایی آزمون مربوطه از ۵ منطقه شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز (از هر منطقه ۱۰ نفر) انتخاب گردیدند و آزمون روی آنها بصورت آزمون-بازآزمون انجام شد. معیار ورود بیماران جهت شرکت در مطالعه عبارتند از: ۱) داشتن بیماری پارکینسون به تشخیص پزشک نورولوژیست ۲) نداشتن سابقه بیماری نورولوژیک دیگر با گزارش پزشک ۳) نداشتن سابقه آسیب شدید و مشکل ساز اندام فوکانی ۴) نداشتن مشکل بینایی غیر قابل حل یا عینک ۵) نداشتن سابقه بیماری های قلبی عروقی. معیار خروج بیماران از مطالعه: ۱) عدم همکاری در حین تست ۲) مراجعه نکردن به موقع جهت انجام بازآزمون ۳) میزان درد و خستگی در بیماران مبتلا ۷۰ میلیمتر یا بیشتر بر اساس معیار اندازه گیری درد (۴) V.A.S⁴) برخوردار نبودن بیمار از سطح هوشیاری مناسب بر اساس تست MMSS⁵ که نمره آن نباید کمتر از ۲۳ باشد (۵) پیشرفت شدید بیماری در دوره مطالعه یعنی داشتن دیستونی و کندی حرکت بر اساس تست Unified Parkinson's Disease rating scale

4 - Visual Analog Scale
5 - Mini Mental Status Scale

روش بررسی

روش مطالعه در این پژوهش از نوع غیر تجربی و روش شناختی به صورت توصیفی تحلیلی است که در آن به بررسی تکرار پذیری و روایی (اعتماد) تست PASS پرداخته شده است.

ابتدا پرسشنامه توسط دو نفر به زبان فارسی ترجمه و به صورت گروهی مورد بررسی قرار گرفت. سپس توسط دو نفر دیگر به زبان انگلیسی برگردانده شد و بعد از مطالعه مقدماتی، پرسشنامه جهت اظهار نظر به Developer آزمون ارجاع شد. بعد از دریافت نظرات تهیه کنندگان تست، نظرات اعمال و پرسشنامه نهایی آماده شد.

بنابراین پس از ترجمه آزمون و تطبیق آن با شرایط کشورمان، آزمون مورد نظر به ۵ نفر کارشناس توانبخشی کاردemanی ارائه شده تا اعتبار (روایی) آن تعیین گردد. پرسشنامه مربوط به روایی شامل بررسی سه قسمت I.A.D.L و Mobility A.D.L مشتمل بر ۲۴ وظیفه (Task) و هر وظیفه دارای چند بخش (Sub - Task) می باشد هر Task از سه جنبه ایمنی¹، نتیجه² و استقلال³ مورد بررسی قرار می گیرد. در قسمت ایمنی فعالیت از نظر ایمنی و میزان اطمینان به فرد مورد بررسی قرار گرفته و در قسمت نتیجه از نظر کیفیت و روند انجام کار هر یک از موردها سنجیده می شود. و در قسمت استقلال نیز میزان وابستگی فرد به فرد دیگر یا به محیط خود ارزیابی می شود. بررسی روایی این تست روایی محتوی است و می خواهیم بینیم که این تست چه مقدار از مهارت‌های مطرح شده را مورد سنجش قرار می دهد.

پس از بررسی روایی آزمون، پایایی آن با استفاده از دستورالعمل PASS با انجام آزمون-باز آزمون از نظر استقلال، ایمنی، نتیجه (کیفیت و روند انجام کار) بررسی شد. پرسشنامه تست PASS در هر سه جنبه ایمنی، استقلال و نتیجه (کیفیت و روند انجام کار) از صفر تا سه درجه بندی شده است. تست PASS از Task ۲۴ مختلف تشکیل شده است که ۵ تا مربوط به تحرک بیمار (MOB) می باشد که شامل: انتقال از تخت، استفاده از پله، توالی رفتن،

1 Safety
2- out come
3- Independence

جدول ۲. نتایج میانگین نمرات و درصد در مهارتهای مراقبت از خود پس(PASS)^۱

درصد	میانگین	مهارتهای
(از کل نمره)	نمرات	(متغیرها)
۹۴/۰۰	۳/۲۷	PASS.I ^۲
۸۷/۱	۳/۵۰	PASS.S ^۳
۹۱/۹۶	۳/۵۴	PASS.O ^۴

در بررسی های جزئی، آزمون PASS در هر سه قسمت I.A.D.L, A.D.L استقلال، ایمنی و نتیجه از نظرات همگنی برخوردار بوده و میان نظر کارشناسان توافق وجود داشت.

پایایی: بنابر اطلاعات و نتایج آماری بدست آمده (جدول ۳) می توان دریافت که همبستگی آزمون - باز آزمون تست مهارتهای مراقبت از خود (PASS) برای بیماران پارکینسون از نظر استقلال ضریب همبستگی $r=0.91$ و نتیجه با ضریب همبستگی $r=0.93$ در سطح $P=0.01$ معنی دار بود.

جدول ۳. نتایج آزمون همبستگی پرسون آزمون PASS در بیماران پارکینسون

مهارتهای مراقبت از خود PASS			پایایی آزمون
نتیجه	ایمنی	استقلال	
$r_p=0.91$	$r_p=0.91$	$r_p=0.93$	همبستگی
$P=0.01$	$P=0.01$	$P=0.01$	معناداری

1 - Performance Assessment of Self-care Skills

2 - Independence

3 - Safety

4 - Outcome

تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری پس از کد گذاری با استفاده از برنامه نرم افزاری SPSS-11 انجام گردید. روش های آماری و محاسبات مورد استفاده به این شرح است: ۱) روش آماری ضریب همبستگی پرسون برای تعیین پایایی آزمون PASS ۲) استفاده از جدول توافقی کروسکال-والیس برای تعیین روایی آزمون PASS.

یافته ها

روایی: با توجه به اطلاعات و نتایج آماری و مقادیر محدود کای بدبست آمده (جدول ۱) در مورد مهارتهای مراقبت از خود PASS، توافق میان نظر کارشناسان در خصوص روایی آزمون PASS برای بیماران پارکینسون از نظر استقلال = $\chi^2=5/83$ ، ایمنی ($\chi^2=5/44$) و نتیجه ($\chi^2=2/45$) با اطمینان بیش از ۹۵٪ وجود داشت.

همچنین در بررسی های کلی (جدول ۲) در مورد مهارتهای مراقبت از خود از نظر استقلال، ایمنی و نتیجه به ترتیب با میانگین نمرات $3/72$, $3/47$ و $3/68$ در مجموع 93% , 86% , $92/16$ درصد امتیاز را از نمرات کل بدست آورده اند که نشان دهنده روایی بالای آزمون پس (PASS) می باشد.

جدول ۱. نتایج آزمون توافقی کروسکال - والیس آزمون PASS در بیماران پارکینسون

مهارتهای مراقبت از خود PASS			روایی آزمون
نتیجه	ایمنی	استقلال	
$\chi^2=2/45$	$\chi^2=5/44$	$\chi^2=5/83$	نتایج توافق میان کارشناسان
$\chi^2/0.5$	$/0.5$	$P_{(v)}</0.5$	
$P_{(v)}<df=4$	$df=4$	$df=4$	

در این بیماران نمرات آزمون عملکردی به نظر نمی‌رسد در مدت کوتاهی (به فاصله یک روز) تغییراتی داشته باشند. هر یک از بیماران مهارت‌های مراقبت از خود را یا بکلی از دست داده اند و یا با یک سری تغییرات با آن فعالیتها سازگاری یافته و یا بطور کامل انجام می‌دهند.

از عوامل دیگری که می‌تواند پایایی یک آزمون را تحت تاثیر قرار بدهد شامل مهارت‌هایی است که نمونه انتخاب شده با آن آشنایی ندارد و ممکن است در مرحله اول نمره پایین و در مرحله بعدی بعد از آشنایی نمره بالاتری را به خود اختصاص بدهد و چون در این آزمون حداکثر تلاش در جهتی بوده که مهارت‌های انتخاب شده جزء مهارت‌هایی باشد که فرد بطور روزمره و ضروری به آن نیاز داشته و مجبور به انجام آن و یا نمونه‌های شبیه آن باشد که این امر پایایی آزمون را بطور قابل توجهی بالا می‌برد.

ممکن است عملکردهای شناختی، زبانی و روانی-اجتماعی برای نتایج توانبخشی در این بیماران بسیار با اهمیت باشد اما به اعتقاد ما این عملکرد بایستی بطور جداگانه مجزا از مهارت‌های مراقبت از خود مورد ارزیابی قرار بگیرد. این دیدگاه توسط Davidoff و همکارانش (۱۰) مورد بررسی قرار گرفت یافته‌های آنها نشان داد که ارزیابی شناختی بعنوان قسمتی از ارزیابی ناتوانی در این بیماران اطلاعات اندکی را به سایر اطلاعات بدست آمده می‌افزاید و ممکن است توانایی مقیاس را برای تعیین تغییرات در عملکرد روزانه کاهش بدهد.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج، می‌توان نتیجه گرفت که مطالعه حاضر مشخص نمود که این فرم ارزیابی می‌تواند بعنوان ابزاری مناسب در اختیار متخصصان، کلینیک‌ها و محققان قرار گیرد تا بتوانند به همراه آزمونهای دیگر ارزیابی همه جانبه، دقیق تر و جامع تر از این بیماران بدست آورند.

بحث

مطابق با نتایج بدست آمده در هر سه قسمت A..D.L.I.A.D.L های مراقبت از خود از نظر اینمنی، استقلال و نتیجه میان کارشناسان توافق بوده و نمرات همگنی داشتند. بنابراین آنچه که می‌تواند ارزش این آزمون را نشان بدهد گزارش نظرات کارشناسان و مقدارهای یافته شده در مطالعه حاضر می‌باشد که نشان دهنده در صد توافق بالا و همگن بودن نظرات بودند اگرچه ممکن است در مورد هر یک از سوالات به تنهایی، اختلاف نظرهایی داشته باشند و یا حتی بعضی از سوالات از نظر اکثر آنها از روایی و ارزش پایین تری برخوردار باشد که در بعضی از Task ها مطابق با نظر کارشناسان نیاز به تغییر دادن و یا اضافه کردن Subtask های بیشتر برای ارزیابی دقیق تر ماده‌های مطرح شده در این آزمون باشد که نیاز به تحقیقات بیشتر در این زمینه می‌باشد.

نمرات پایین در برخی از ماده‌ها همچنین ممکن است ناشی از آن باشد که این آزمون در بیماران مختلفی مورد استفاده دارد و بعنوان یک آزمون مرجع مطرح می‌باشد، در نتیجه ممکن است در جنبه‌هایی کلی باشد.

بحث دیگری که نشان دهنده روایی بالایی این آزمون است شامل قسمت‌های جزء به جزء این آزمون است که متناسب با اهداف درمانی در این بیماران می‌باشد. در توانبخشی این بیماران، درمانگران بدبناه ایجاد استقلال در مهارت‌های مراقبت از خود این بیماران هستند و در نتیجه این آزمون برای ارزیابی پیشرفت در این زمینه‌ها کارآیی دارد. ارایه یک معیار ارزیابی معتبر مشکل است، همچنین هیچکدام از معیارهای ارزیابی نمی‌تواند بعنوان یک معیار طلایی در نظر گرفته شوند و این بخاطر محدودیت‌هایی می‌باشد که در هر معیار ارزیابی وجود دارد.

بر اساس مطالعات انجام شده (۲,۳) در هر سه قسمت A.D.L ، I.A.D.L و Mobility مهارت‌های مراقبت از خود از نظر اینمنی، استقلال و نتیجه، آزمون PASS از پایایی بالایی برخوردار بوده است. نتایج پژوهش حاضر نیز نشان میدهد که این آزمون از پایایی قابل قبولی برخوردار است این یافته‌ها از این نظر قابل انتظار بود که

REFERENCES**فهرست منابع**

JS and Ardner MS. Cognitive dysfunction in spinal cord injury patients: Sensitivity of the Functional Independence Measure subscales vs. neuropsychological assessment. Archives of physical Medicine and Rehabilitation: 1990; 71: 326327-.

1. Pedretti L.W, Ms, & TR. Occupational therapy, practice skill for physical dysfunction. Fourth Edition, Mosby – year beck, Inc.2001; P. 72024-.
2. Rogers J.C & Holm M.B. Performance Assessment of Self – care Skills (3.1) Pittsburg h, pa: Unpublished performance test. 1988. P. 1132-.
3. Rogers J.C & Holm M.B. In – home safety for persons with cognitive impairment. Gerontology J. 1990; 30: 21724-.
4. Van Deusen J. & Brunt D. Self Care: Assessment in occupational therapy and physical therapy, 1st Ed Florida: WB. Saunders Company. 1997. P.18895-
5. Gowland C. Torresin W. Stratford P. Ward M., Van Hullenaar S., Sanford J. Chedoke Mc Master Stroke Assessment: A Comprehensive clinical measure. J Physiotherapy Canadian: 1992; 44: 1317-.
6. Jett A.M. The functional status index: Reliability and validity of the self – report functional disability measure. Journal of Rheumatology: 1987; 14: 1519-.
7. Katz, S. Down T.D, Cash H.R & Grotz R.C. Progress in the development of ADL. The Gerontologist: 1970; 10: 2030-.
8. Oliver R, Blathwayt J, Brackly C. & Tomaki T. Development of the safety assessment of function in the environment for rehabilitation. Canadian journal of occupational therapy: 1993; 60: 7882-.
9. Iverson I.A, Silberg N.E. Sterver R.C & Schoening H.A. The revised kenny self-care evaluation: A numerical measure of independence in activities of daily living. Minneapolis: Sister kenny Institute. 1973.P.14148-
10. Davidoff GN, Roth EJ, Haughton